

Október elsején kapják kézhez

Emelik a közművelődési intézmények dolgozóinak alaphérét

Az augusztus elsejei Művelődési Közlönyben jelent meg a kulturális és a munkaügyi miniszter együttes rendelete a közművelődési intézmények dolgozóinak munkabérééről. Erről nyilatkozott dr. Keresztúri Sándor, a kulturális minisztérium terv-, pénzügyi, és munkaügyi főosztályának vezetője.

A Minisztertanács ez év májusában hozott határozatot a második félévi béripolitikai intézkedésekről. Ennek alapján kerül sor szeptember elsejétől a közművelődési intézmények dolgozóinak béremelésére. A béremelés kiterjed a közkönyvtárakban, a levéltárakban, a múzeumokban, a művelődési otthonokban, valamint az egyéb közművelődési intézményekben, például a Magyar Filmtudományi Intézetben és Filmarchívumban, a kiállítási intézményekben, a Magyar Színházi Intézetben, a Népművelési Intézetben, az állat- és növénykertekben — dolgozókra.

A béremelés körülbelül 17 ezer 500 közművelődési munkást érint. Az érintettek mintegy kétharmada tanácsközművelődési intézményekben dolgozik, de nagyrészt részesülnek a központi kulturális és a SZOT-intézmények alkalmazottai, s ezenkívül béremelést kapnak más minisztériumok és országos hatáskörű szervek közművelődési munkakörében foglalkoztatott dolgozói is. Az alaphérek átlagos emelkedése megközelíti a 20 százalékot. A személyi alaphérek növelését differenciáltan végzik, de meghatároztuk a különböző munkakörökkel kapcsolatos kötelező emelés mértékét. Az ezen felüli összeget a dolgozók mennyiségi és minőségi munkájának figyelembevételével osztják szét. A rendelkezésre álló összes

bérkeretnek több mint a fele fordítják, s csaknem ennyi jut a differenciálásra. A bérendezés nem csak a főfoglalkozásukra, hanem a rész munkaviszonyban foglalkoztatottakra is kiterjed, s fontos elv, hogy ebből az összegből nem lehet tartalékot kiemelni.

A rendkívüli bérfelértékelés egyidejűleg került sor a besorolási rendszer módosítására és új, korszerű tarifarendszer bevezetésére. Továbbá az eddig meglévő körpótlék alapbérítésére is. A tarifarendszer kialakításánál arra törekedtünk, hogy áttekinthető, egyszerű, egyértelműen alkalmazható beütasítás fogalmazódjon meg.

A végrehajtás lebonyolításának segítésére augusztus 10-ig minden felügyeleti szerv megkapja a szükséges összegeket, s a végrehajtást irányelveket. Ugyancsak központilag gondoskodunk az átsoroláshoz nélkülözhetetlen nyomtatványokról, úrlapokról. A gondokat okozó kérdések tisztázására megbeszéléseket szervezünk, s információs szolgálattal segítjük a bérendezés lebonyolítását.

Az előkészítés során rendkívül szoros és jó együttműködés alakult ki a Munkaügyi Minisztériummal és a Pénzügyminisztériummal, továbbá a SZOT-tal és az illetékes ágazati szakszervezetekkel. Ennek tulajdonítható, hogy a rövid előkészületi idő ellenére a végrehajtási rendelkezések napvilágot láttak és az ütemtervnek megfelelően minden hónapban megjelentek az információk. Az október elsejei fizetésnapon már az új besorolásnak megfelelő bért vehetik kézbe a közművelődési intézmények dolgozói. (MTI)

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

Shakespeare: Lear király. Előadás a Dóm-téren este 8 órakor.

XVIII. szegedi nyári tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában, augusztus 21-ig.

Hajnal Gabriella kiállítása a Bartók Béla művelődési központban, augusztus 21-ig.

Fotóklubok 13. szegedi szalonja a Bartók Béla művelődési központban, augusztus 21-ig.

Mónus Sándor fazekas népi iparművész kiállítása a Juhász Gyula művelődési központban, augusztus 20-ig.

Kátai Mihály festőművész tárlata a Közművelődési Palota közpólájában, augusztus 28-ig.

Szép könyv '76-kiállítás a Technika Házában, augusztus 11-ig.

A természetvédelem Szegeden. Kiállítás a Somogyi-könyvtárban, augusztus 21-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai.

Hakni — taxival

Hová kislány? — érdeklődött jóindulatúan az egyik partfalépítő munkás. Tudomást szerezve a gödörök, homokdombok, kövek között bukdácsoló fehérruhás úticéljáról, eligazította: — Csak egyenesen! Ha már elfáradt, majd nézzen körül. A Szőke Tisza tisztára olyan, mint egy hajó.

Szirtes Ági (nem is titkolhatná — nem is akarja —, hogy Szirtes Ádám leánya), úgy vélte, a legegyszerűbb utat választja, ha a kollégiumból — ahol szállást kaptak a Lear király próbanapjain — kilép a Tisza-partra, onnan pedig „csak egyenesen”. Hála az építőnek, valóban elérte a hajót — röpké 40 perces csetlés-botlás árán. Kovács Nórával és Tomanek Gáborral (igen, ő is „színesgyerek”) vártuk. Hármunk a Lear főiskolás szereplői közül, jövőre végzősök. A diskurzus indulhat, mellőzhetők az udvariassági rituálék. Úszás közben, tus alatt, napra fordulva ismerkedünk; a körülmények persze szét-szabdadják a mondatokat.

Negyedévben romlik a hangulat a főiskolán. (Amennyire tudjuk, mindig így volt, nyilván így is marad. A jeleket már az év végén mi is „fogtuk”. Érdekek ütköznek, önértékelések falsulnak. Féljük az illúzióinkat / és kezdjük érzékelni a színházi világ realitását. Egyébként tényleg nem mindegy, hol kezd az ember. Sokan vagyunk, 33-an végzünk, a pesti színházak tömötték.)

Az első „igazi” szerepléseket mindenki sokáig számon tartja. (Kovács: harmadikos gimnazistaként Szendrey Júlia voltam a Petőfi '73 című filmben, Olivát játszottam a Vízkeresztben, a József Attila Színházban. Szirtes: én is középiszkolás koromban szerepeltem először, filmben, a Koppányi aga testamentumában. Főiskolásként az Egy erkölcsös éjszakában; a Csillagszeműben főszerepet kaptam. A harmadévi gyakorlatot a Madách Színházban töltöttem. Tomanek: a Nyaralás című Mándy-filmben főszerep, ugyancsak tévéfilm volt a Kísértés, szerepeltem a március 15-i irodalmi összeállításban és a Tanuljunk könnyen-gyorsan drámát írni című műsorban. Most augusztusban kezdődnek egy Gál Albert-film felvételei, ez is főszerep. A Vízkeresztben én is játszottam.)

Az évfolyamról négyen a budapesti Mórca gimnáziumban érettségiztek. (Legtöbb osztálytársunk a Nemzeti stúdiósa volt. Az egyik fiú például négy évig; aztán itt-ott, színházakban dolgozott, 25 éves korában felvet-

ték. Tomanek a mezőgazdasági gépszereplő elnevezésű szakmájával 8 munkahelyen és a honvédségnél töltött éveket, a harmadik felvételi vizsga után került be a főiskolára. Lehet, hogy ettől fáradunk el? Ahogy mesélik, a régiiek, sokkal lelkesebbek, szívósabbak, keményebbek voltak. Összetartottak. Mi tagadás, ez a mostani munkájukon is látszik. Nem rajtuk múlhat, hogy a gyakorlatokon kiábrándító tapasztalatokat is gyűjtöttünk a „színházi életéről”)

Taxival haknizni jó. (Nyáron mentünk, kötelező gyakorlat az első év után. Mindenféle az országban. Hatalmas jókedvvel, viccekkel, csínyekkel, jól együtt, ráadásul úri módon — taxival. Pedig akkoriban igencsak megdolgoztattak. Az első 2 évben 18–20 tantárgyunk volt, reggel 8-tól este 6-ig tartottak az órák, utána 10-ig jeleneteket tanultunk a főiskolán. Az első félévben 42 drámát kellett elolvasni. Nem tudni, mikor aludtunk — már aki komolyan vette. Cserébe viszont kaphattok általános műveltséget, a világra nyitott szellemet, fizikai felkészültséget. Alapokat a nagy tanulóshoz, ami majd a színházakban kezdődik.)

Sulyok Erzsébet

Befejezte munkáját a művelődéseméleti egyetem

A TIT 6. művelődéseméleti nyári egyetemén tegnap tartották meg az utolsó előadásokat. A tiznapos kurzuson 250 közművelődési szakember — könyvtárosok, művelődési házak vezetői, tanácsi előadók, módszertani intézetek munkatársai — a művelődésszociológia témakörében hallgattak meg összesen tizenhét előadást. A Biológiai Kutató Központban lebonyolított előadássorozat végén tegnap délelőtt dr. Veczkó József egyetemi adjunktus, a nyári egyetem igazgatója mondott zárszót.

Az idei előadások központi témakörének megválasztása arra enged következtetni, hogy a művelődésügyi területein dolgozók érzékelik: a törvényben is rögzített közművelődésszociológiai feladatokat hagyományos munkamódszerekkel, hagyományos formákban és szemléletmóddal, lehetetlen megoldani. Napjainkban az egyén és a közösséggé szerveződött csoportok kulturálódási igényeire, illetve új művelődési szükségletek ébresztésére kell figyelni. A nyári egyetem ennek a korszerű szemléletmódnak az erősítését kívánta szolgálni — a művelődés pszichológiai összetevőit, hátterét, indítékait tárgyaló előadásokkal. Így vált központi kérdésévé az egyén szocializációja, vagyis: a születéstől az élet végéig tartó személyiségfejlődés jellemzése. Dr. Veczkó Józsefnek a témáról szóló előadása első volt a sorozatban — alapokat adott a különféle nézőpontú későbbi fejtegetésekhez. Fontos szempontokat kaptak a hallgatók a tudatosabb művelődésirányítás-hoz. Tisztázódhatott például, hogy az ember, a mindenkori személyiség — sajátos fejlődés eredménye; fejlődés feltételei: a meghatározott környezet, a nevelés és az adottságok. A közművelődési szakemberek nem felejtik, hogy minden ember, az „aktuális személyiség” — egy-egy önmagát irányító rendszer; korántsem közömbös tehát, hogy a neki megfelelő hatások érik-e művelődése során, vagy sem. Ha a hatásrendszer tudatosan, a személyiség ismeretében sikerül megszervezni, akkor jók a feltételek a művelődés folyamatos — az egyéni szempontjából lényeges sanni, egyszersmind a társadalmi igények szerinti — fej-

lődéséhez. A személyiség megismerése révén tudatosíthatják a népművelők: kinek-kinek milyenek a kulturálódási szükségletei.

Több előadás foglalkozott — konkrét felmérések alapján — ezekkel az igényekkel a jellemzésével; az érdeklődés fenntartásának kérdéseivel; a művelődési motiváció problémájával — ugyanabból a nézőpontból: milyen az „aktuális személyiség”, az éppen művelődő ember. A kutatók felhívták hallgatóik figyelmét: azok a valódi, a létező művelődési szükségletek, amelyeket objektív körülmények, érdekek teremtenek. Olyan művelődési alkalmakat kell tehát szervezni, amelyek kielégítik e helyesen felmért igényeket.

A népművelői gyakorlatban ma még nem honos szociálpszichológiai megközelítésből vizsgált aktuális közművelődési tennivalókat dr. Csepeli György egyetemi adjunktus. Ugyancsak nagy érdeklődés kísérte dr. Durkó Mátyas tanszékvezető egyetemi tanár előadását, amelyben a felnőtt ember fejlődési sajátosságait jellemezve kitért a közművelődés egyik legmélyebb problémájára: a művelődési formák és a befogadás lélektani folyamata közötti összefüggésekre. A nyári egyetem mindazonáltal adós maradt az egyik fontos témakör teljes kibontásával; a különböző életkorok és társadalmi rétegek ezakit jellemzésével. Jogos viszont a remény, hogy a hallgatók — a tíz nap alatt megszerzett lélektani alapismeretek birtokában — önállóan is tájékozódhatnak az egyes életkoroknak a művelődés szempontjából lényeges sanni, egyszersmind a társadalmi igények szerinti — fej-

S. E.

A lányok és Gloster

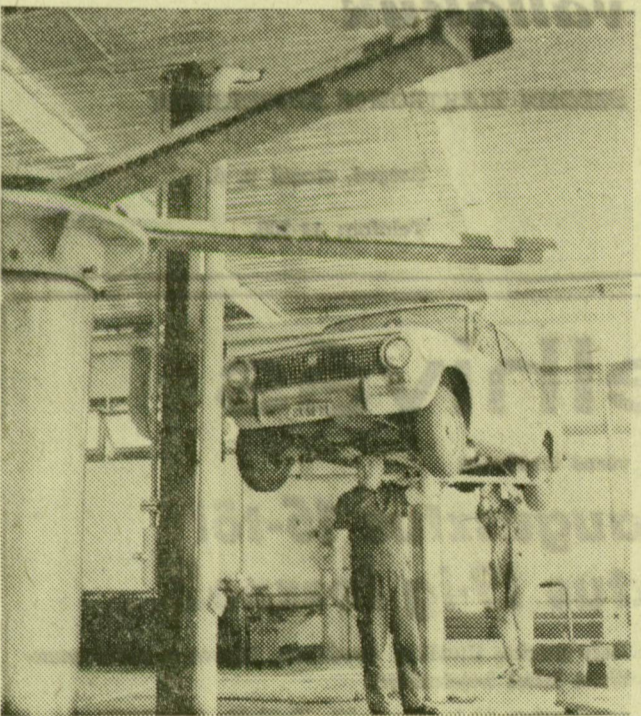
Villámokat szór a mondja, elgondolkodszeme. Dült és haragos. A szerep áramkörében él még; Go. — Goneril visszaél a hatalmával, s úgy igyekszem eljátszani, hogy ennek ellenére Lear legidősebb lánya esendő figura. — Esendő. Miért? — A körülményei miatt. — Ezt hogy kell érteni? — Nincs önmagában való gonoszság. Hiszek abban, hogy minden embernek — Gonerilnek is — pozitív és negatív elemekből van összetéve a jelleme. Goneril és Regan a gonosz végtelen — írja A. C. Bradley. A jelmeztervező Schaffer Judit a kosztümök szinte teljesen azonoságával is hangsúlyozta ezt. Regant Olsavszky Éva játssza, nem is mondja Psota Irén — hogy a hatalom torzítja az emberi személyiséget. Egy széken ülve szerepbéli gonoszsága mondja, töprengve nem azonos nővé-

rével, hanem sokkal inkább egy rákényszerített helyzet eredménye. Nem annyira démonikus, mint Goneril, de tujátssza. Egyike a legtöbbet gondolkodó, metesebb, mert rossz indulata emberibb szabású.

Az ellentét: Cordelia. A gonoszság ugyanis végtelen jó-ságot, önzetlent oda-adást és legyőzhető len szeretetet szül. Az előbb már idézett irodalomtörténelem szerint Cordelia éppen ezért az egész világirodalom leg-szeretetre méltóbb alakja, aki csak hallgat és szeret. Vass Éva megformálásában több mint szokványos előadások kedves és szép lányalakja. Egyfajta emberi magatartásforma. Vass Éva a legtöbb eszközt, a leg-hatásosabbat használja: eszköztelen. Shakespeare Lear és három lánya történetét Geoffrey of

Petri Ferenc

Megnyílt az Úttörő téri szerviz

Acs S. Sándor felvétele

Hosszas határidő-tologatás után — hiszen a szomszédos töltőállomás már óz óta üzemel — tegnap délelőtt megtartották Szegeden, az Úttörő téri új szervizállomás műszaki átadását, s így már reggel nyolc órától a két gépkocsiallába és a felsőmosásra berendezett helyiségbe már bekormányozhatják az olajcserére, zsírzsára, gyújtás- és porlasztó-beállításra, kerék-egyensúlyozásra szoruló, vagy akkumulátortöltésre, villamossági javításra váró gépkocsikat. A szerviz kis üzletében autópótlási és -felszerelési cikkeket árulnak, egyelőre kisebb a választék annál, amennyit egy új autóbolt készletétől várhatnának a vevők. Az AFOR kezelésében levő benzinkút és szerviz költségeihez hozzájárult a British Petrol-cég, ennek fejében BP-kenő- és adalékanyagokat is árulnak az új állomáson